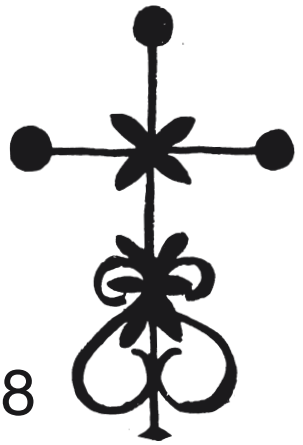


TARVAS KOTISEUTULEHTI

N:o 2, 2008



Toimittanut Kalervo Mäkinen

Julkaisijat Tarvasjoen kunta ja seurakunta

TARVASJOKI JATKAA ITSENÄISENÄ

Tarvasjoen kunnanvaltuusto päätti 18.6.2008 yksimielisesti hyväksyä kunnanhallituksen esityksen, jossa ehdotettiin: ”Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Tarvasjoen, Liedon ja Auran yhdistymissopimusneuvottelut todetaan päättyneiksi hyvässä hengessä. Minkään kunnan tämänhetkinen tilanne ei edellytä pikaista kuntaliitosratkaisua. Myönteisestä neuvotteluilmapiiristä huolimatta yhteistä neuvottelutulosta ei saavutettu. Käydyt keskustelut ja tehty selvitystyö antavat hyvän pohjan yhteistyön kehittämiseksi.” Tarvasjoen kunta jatkaa siis itsenäisenä kuntana pyriten turvaamaan nykyisen palvelutason.

Nykytila

Tarvasjoki on edelleen vahva kunta ottaen huomioon mm. väestörakenteen, palvelujen monipuolisuuden ja yritystoiminnan vireyden. Vuosikymmenien määrätietoisella toiminnalla ja eri toimijoiden hyvällä yhteistyöllä on kyetty säilyttämään hyvät peruspalvelut. Lasten määrä suhteessa ikäihmisiin on säilynyt fifty-fifty-tasolla, mikä kuvastaa kunnan elinvoimaisuutta ja mahdollisuutta kehittyä myös tulevaisuudessa. Tiedossa on kuitenkin, että lähivuosikymmenen aikana ikäihmisten määrä tulee kasvamaan, mikä edellyttää mm. vanhusten- ja terveydenhuollon lähipalveluja jatkossakin. Toisaalta päivähoitokäisten lukumääräennusteet näyttävät pysyttävän hoito- ja koulupaikkatarpeet ennallaan.

Haasteita

Palvelutason nykytilan turvaaminen on Tarvasjoen kokoiselle kunnalle melkoinen haaste! Suurin haaste konkretisoituu palvelukeskuksen laajennuksen eli hyvinvointikeskuksen toteuttamiseen vuoden 2010 syksyyn mennessä. Suunnitelmia on konkreettisesti luonnosteltu syksystä 2006 lähtien. Rakennuttajakonsultti koordinoi varsinaista suunnittelutyötä eri-koissuunnittelijoiden, viranomaistahojen, luottamushenkilöiden sekä viran- ja toimenhaltijoiden kanssa. Koko prosessissa on jatkuvasti mukana kymmenittäin eri tahoja. Parhaita asiantuntijoita käyttäen.

Toteutuessaan Hyvinvointikeskus turvaa Tarvasjoen taajaman peruspalvelut vuosikymmeniksi eteenpäin. Nykyinen palvelukeskus yhdessä laajennusosan kanssa tulee muodostamaan toiminnallisen kokonaisuuden, jossa ovat toimivat vanhusten- ja vammaisten asumispalvelut, terveysasema ja päiväkotit. Palvelukeskuksen nykyiset tilat sovitetaan osaksi toiminnallista keskusta, jossa tiloja ja henkilöresursseja voidaan käyttää mahdollisimman tehokkaasti. Hyvinvointikeskuksen rakentamiseen on haettu valtion rahoitusta.

Hankkeen laajuutta on joiltain tahoilta kummasteltu. Tosiasia on kuitenkin se, että ilman tätä investointia Tarvasjoen taajaman sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelutaso alenee ensi vuosikymmenellä huomattavasti. Hyvinvointikeskuksen toteuttaminen palvelee omalta osaltaan koko maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon rakentumista. Onhan myös kaupunkikeskusten etu, että maakunnan taajamat pystyvät järjestämään lähipalvelut konkreettisesti lähellä asikkaita myös tulevaisuudessa.

Tarvasjoki on tunnettu monipuolisista vapaa-ajanpalveluistaan. Auranmaan Tekojäärata Oy:n Tiileri-Areena on toiminut yli kymmenen vuotta itsenäisenä osakeyhtiönä. Jääurheilun ystävät ja harrastajat ympäri Suomea ja jopa maan rajojen ulkopuolelta ovat jäähalliyhtiön vakituksia asiakkaita.

Nuortentalo Tarvashovi Oy on neljäkymmentä vuotta toiminut monitoimitalo, jonka liikuntatiloja Tarvasjoen koulu vuokraa opetussuunnitelman mukaiseen lakisääteiseen liikuntatoimintaan. Uimahalli korjattiin v. 2003 ajanmukaiseksi vesiliikunta- ja virkistyspaikaksi. Kuntosali on osa Hovin liikuntatarjontaa. Kunta vuokraa Hovilta nuorisotila Mustan Kissan tilat. Kunta ostaa MML:lta kevääseen 2009 asti aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan järjestämisen Hovin entiseen talonmiehen asuntoon korjatuissa tiloissa.

Varsinaisena HAASTEENA Tarvashovin osalta on taloudellinen tilanne. Tarvasjoen kunnan koulutoimen liikuntatilat ovat Tarvashovissa. Käytännössä

liikunta- ja kuntosalin on oltava koulun käytettävissä. Uimahallipalvelut eivät ole lakisääteisiä ja ovat yleisesti koko valtakunnassa paria poikkeusta lukuunottamatta tappiota tuottavia. Tarvasjoella onkin moneen otteeseen käyty laajaa keskustelua siitä, halutaanko uimahalli säilyttää toiminnassa. Yksimielisyys on ollut varsin selvä eli uimahalli halutaan säilyttää. Mutta millä hinnalla? Tarvashovin talous on aina ollut tiukkaa, kädestä suuhun –toimintaa. Kuluvan vuoden aikana tilanne oli riistäytynyt käsistä siinä määrin, että normaalina osakeyhtiönä (ilman kuntasidonnaisuutta) toiminta olisi loppunut kesäkuussa 2008. Kunnanvaltuusto päätti 18.6.2008 lisätä kunnan omistusta 53 %:iin. Kunnanhallitus sai Oy:ltä edellyttämänsä väli tilinpäätöksen elokuun 2008 lopun tilanteesta syyskuussa. Kunnanvaltuusto myönsi lisärahoitusta ja uusi hallitus aloitti haastavan työsarkansa. Käytännössä taloustilanne oli lokakuussa lohduton: Tarvashovin erääntyneiden laskujen määrä kasvoi kasvamistaan. Pankkitili oli tyhjä ja henkilökunnan palkat ”juoksisivat” koko ajan. Hovin uusi hallitus järjesti tilapäistä rahoitusapua, jotta saatiin haastemiehet ovelta ja öljyä säiliöön. Taloudelliset ja tuotannolliset syyt edellyttivät voimasaolevien työsuhteiden päättämistä ja koko toiminnan uudelleenjärjestelyä. Uusi toimintamalli kustannusvaikutuksineen saadaan joulukuun puoleen väliin mennessä. Siihen asti mennään päivä kerrallaan –järjestelyin riippuen Hovin käytössä olevista henkilöresursseista ja vapaaehtoistoiminnan aktiivisuudesta. Hovin hallitus tekee edelleen lukemattomia talkootunteja kokonaisuuden perkaamiseen, uuden toimintamallin luomiseen ja arjen tuhansien asioiden pyörittämiseen. Tarvashovin tulevaisuuden rakentamisen tukemisessa on **kaikilla tahoilla** mahdollisuus vaikuttaa myönteisesti ja rakentavasti, Tarvashovin, kunnan ja hyvin laajan alueen yhteistä etua painottaen.

Tarvashovi on aikanaan rakennettu talkoilla. Kiinteistöllä perinteisine toimintoineen on isolle joukolle ihmisiä erityisesti tunnearvoa. Laajan alueen

väestön ”liikuttajana” se on toiminut monipuolisesti ja lukuisilta tahoilta kiitosta saaden. Käytännössä toiminnan jatkumisen taso ja monipuolisuus ovat kuitenkin raadollista euroasiaa. Osakeyhtiön talous ja toiminta on saatava suunnitelmallisesti ja asiantuntevasti hoidetuksi, jotta uimahallinkin toiminta jatkuisi.

Itsenäisen Tarvasjoen vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat

Tarvasjoen kunnan ehdottomia vahvuuksia ja mahdollisuuksia ovat maaseutumainen asumisympäristö kaupunkikeskusten tuntumassa, monipuolinen palvelutarjonta, kunnan asiantunteva henkilöstö, elinkeinotoiminnan monipuolisuus, aktiivinen yhdistys- ja seuratoiminta sekä yhteishenki ja vahva identiteetti.

Heikkoutena ja uhkana ovat taloudellisen liikkumavaran kapeutuminen ja se, miten valtion tason päätökset tiukentavat pienen kunnan mahdollisuuksia.

Uuteen valtuustokauteen

Tarvasjoella on jo nyt päättyvällä valtuustokaudella oltu todella isojen asioiden äärellä yhdistymisistä neuvotellen sekä välttämättömiä investointeja pikavauhdilla toteuttaen ja pitkään suunnitellen. Uuden valtuustokauden alkaessa haasteet lisääntyvät edelleen. Miten kunnan talous kehittyy osana Suomen ja koko maailman taloutta ja miten Tarvasjoki muutoksiin sopeutuu? Miten kehittyä työvoimatilanne? Mitä valtion tasolla päätetään kunta- ja palvelurakenteesta, ennustettuun taloustaantumaaan varautumisesta ja miten lainsäädäntö muuttaa kuntien toimintaa ja mahdollisuuksia?

Tarvasjoen uudetkin päättäjät pystyvät varmasti vastaamaan ajan haasteisiin, jos ja kun edelleen löytyy yhteishenkeä ja aitoa tahtoa toimia Tarvasjoen kunnan hyväksi. Kiitos kaikille yhteistyötahoille menneestä vuodesta ja hyvää tulevaa aikaa yhteiseen hiileen puhaltaen sekä levollista joulunaikaa!

Oili Paavola
kunnanjohtaja

VANHAT VALOKUVAT KERTOVAT

Vanha sanonta: ”Yksi kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa” on saanut historian tutkijat ja museot tallentamaan ja arkistomaan vanhoja valokuvia ja näin säilyttämään niiden kertomaa historiaa. Suomessa on yli 200 museota, joilla on omat valokuva-arkistot ja lisäksi mm. sanomalehdillä on omia toimistoarkistoja. Alueemme tärkein valokuvakokoelma on Turun maakuntamuseon valokuva-arkisto, jonka kokoelmat sisältävät jo noin 1 500 000 dokumentoitua valokuvaa. Ne on tallennettu alueittain ja aiheittain ja jaettu ajallisiin painopistealueisiin. Arkisto on perustettu jo 1881 ja kokoelmia on koottu vuodesta 1889 alkaen.

Valokuvalla on arvoa vain jos sen alkuperä ja esittämä aihe on dokumentoitu.



Tärkeää on myös kuvan ottamisen aika, valokuvaaja ja kuvassa esiintyvät henkilöt tai tapahtumat. Me jokainen tiedämme omista valokuvistamme, että teknisesti hienoinkin kuva, josta emme ketään tunne tai tiedä mitä se esittää, on arvoton.

Kuvien aihealueet voivat olla monenlaiset. Noin sata vuotta sitten käytiin kaupungissa ottamassa henkilökuvia tai kutsuttiin valokuvaaja pitäjälle. Tällöin tavallinen kuva-aihe oli perhekuva, johon otettiin perheen asuinrakennus kuvan taustaksi. Ryhmäkuvat yleistyivät jo

Tarvasjoen vanhimpia maisemakuvia on A.V. Jaakkolan 1905 ottama kuva Seppälän ryhmäkylästä.

VANHAT VALOKUVAT KERTOVAT



Rippikoulukuvia on seurakunnassamme otettu vuodesta 1911 alkaen, jolloin ensimmäinen kirkkoherramme K.K. Turtola konfirmoi ensimmäisen rippikoulun. Kuvassa näkyvät rippilasten, kirkkoherran ja rouvan lisäksi kolme Turtolan lasta. Kuva Atelier Auer



Koulukuva Suurilan kansakoulusta vuodelta 1920. Kuva on historiallinen siksi, että oppilaat ovat opettaja Emilia Helven kanssa aloittamassa kouluruokailua, joka maksuttomana tuli Suomen kouluihin vasta vuonna 1948.



Seppä oli sata vuotta sitten kylän tärkein ammattihenkilö. Kuva Hirsinnummen pajalta Pikku-Euralla. Kuva K.E. Laaksonen

me vuosisadan alussa ja vuodesta 1911 lähtien on esim. jokaisesta rippikoululuokasta otettu yhteiskuva Tarvasjoella. Samaan aikaan otettuja ryhmäkuvia löytyy urheilujoukkueista, kansakoululuokista, erilaisilta kursseilta, kansanjuhlista ja muutamia hääjuhlista tai hautajaisista. Erillisiä morsiusparin kuvia ei juuri otettu, mutta kihlamarkkinoilla käytiin kuvassa ja vanhemmista aviopareista on otettu muotokuvia.

Se mitä nykyajan ihminen erityisesti kaipaisi, olisivat maisema- tai työkuvat sata vuotta sitten. Vasta kun amatööri hankkivat kameroita ja ryhtyivät kuvaamaan, otettiin kuvia maisemista ja eri työvaiheista. Varhaisin maisemakuva Tarvasjoelta lienee runoilija-rovasti A. V. Jaakkolan nuoruudessaan ottama kuva synnyinkylästä Seppälästä. Myös Juvan vielä vapaana virtaavasta koskesta ja kirkon seudusta löytyy satavuotiaita otoksia.

Tarvasjoelle oli onni, että kelloseppä K.E. Laaksonen ryhtyi jo 1910-luvulla harrastamaan valokuvausta. Tunnetuimpia hänen varhaistuotannostaan ovat hänen nuorisoseurapiirin laulujuhlista 1921 ottamat kuvat. Hänen vielä lasinegatiiveille tallennetut kuvat paraniivat teknisesti myöhemmin huippukuviksi ja on valitettavaa, ettei hänen tuotantonsa laajemmin ole säilynyt jälkipolville.

Kotiseutuyhdistys Tarvaiset järjestää ensi kesäksi kotiseutumuseoon valokuvanäyttelyn, jossa kuvataan pitäjämme maiseman muuttumista viimeisen sadan vuoden aikana. Näyttelyn pohjana on Nuorisoseuran 1932 Turun Maakunta-arkistoon tallentama rakennuksia ja maisemia kuvaava materiaali. Kotiseutuyhdistys ottaa kiitollisena vastaan vanhaa Tarvasjoen maisemia koskevia valokuvia, jos niitä yksityisten kuvastoista löytyy.



Horsten ja Suurilan poikia 1916: vas. Juho Mäki, Lauri Grönroos, Santeri Korpi, Valtteri Kankare, Paavo Mäki ja Niilo Mäkinen. Kuva kertoo ajan nuorten miesten asuista: huopahattu, liivipuvut, saappaat, helapuukko ja kellonvitjat. Kuva Oskari Rajala



Tarvasjoen Osuuskaupan 25-vuotisjuhla 1931. Kaupan henkilökunta ja hallinto ovat yhteiskuvassa Nuorisoseurantalolla ennen juhlan alkamista. Keskellä johtaja Yrjö Haapanen. Juhlissa ilmoitetaan olleen mukana 600-700 henkeä. Kuva K.E. Laaksonen



Kuvan takana on teksti: "Pikku-Euran pojat soittavat". Laaksonen pihalla 1930-luvulla Jussi soittaa haitaria ja August mandoliinia, Artturi hoitaa gramofonia ja Kalle poikien kanssa kuuntelee. Kuva K.E. Laaksonen



Tarvasjoen lotat kuvattuna yhdistyksen 20-vuotisjuhlassa 20.8.1939. Kuva kertoo pitäjän silloin suurimman naisyhdistyksen noin 150 jäsenen lujasta maanpuolustushengestä. Kuva Alhais, Paimio



Herrasmannin silta sortui Valli-auto Oy:n johtaja Yrjö Vallin henkilöauton alta 17.6.1943. Herrasmannille sijoitetut sotavangit rakensivat uuden sillan samana kesänä. Utiskuvia on vaikea löytää ajalta ennen sotaa. Kuva Kaarina Mäkinen.

MAATA NÄKYVISSÄ-FESTARIT TURUSSA, JUURET TARVASJOELLA

Jo 24 vuotta on Turussa järjestetty, nyt jo Pohjoismaiden suurimmaksi kasvanut, kristillinen nuorisotapahtuma Maata näkyvissä nimiset musiikkifestivaalit. Näihin tapahtumiin ovat Tarvasjoeltakin nuoret osallistuneet vuosittain ja mm. rippikoulua käyvät ryhmät ovat olleet mukana monena vuonna. Useat meistä ovat kuulleet miten nuo tapahtumat saivat alkunsa nuoren, 17-vuotiaana kuolleen Timo Vainion, muistotilaisuudesta. Se taas, miten hänen elämänsä liittyi Tarvasjokeen, lienee monelle vähemmän tunnettua.

Esivanhempien elämää

Timo Vainion isoisä Antero Vainio oli Tyllilän Sarlinin poikia. Sarlinin perhe oli suuri. Sisar Annaa sanottiin pitäjän parhaaksi ompelijaksi ja veli Arvo oli suutari. Laura ja Toivo olivat meijerialalla ja Pauli viljeli maata. Antero Vainio myös halusi olla maanviljelijä ja siksi hän osti Takamaantien varresta Tuorilasta Männistön tilan vuonna 1924.

Jo tuota ennen hän oli avioitunut 1918 Helka Mäenpään kanssa Paimion Arosta. Helka oli syntyisin Somerolta, mutta orvoksi jäätyään oli tullut tätinsä kasvattityttäreksi Paimioon. Avioliiton ensi vuodet perhe asuihin Paimiossa. Heille syntyi kuudessa vuodessa viisi lasta, yksi tyttö ja neljä poikaa, joista nuorin Valto viimeisenä heidän jo muutettuaan Tarvasjoelle.

Perheen elämä Tarvasjoella alkoi toivorikkain mielin. Tila sai rakennukset ja maata viljeltiin. Saadakseen lisäansioita Antero ajoi kylän maitoja meijeriin.

Eräs aamuinen meijerimatka 1926 päättyi kohtalokkaasti. Tie kulki tuolloin vielä halki metsän ja ohi Vanhantalon Juvalle. Männistöön oli hankittu nuori ja raisu hevonen, jota oli vaikea ohjailla. Kukaan ei ollut näkemässä kuinka kaikki tapahtui, mutta mukana olleen koiran haukunta kiinnitti naapurien huomiota ja johdatti katsojia paikalle. Sieltä he löysivät kaatuneet kärryt, hevosen ja Anteron pahoin loukkaantuneena. Hänet saatiin sairaalaan, jossa hän kuitenkin muutaman päivän kuluttua kuoli vasta 32-vuotiaana.

Näin Helka-äiti jäi pienten lasten kanssa yksin hoitamaan tilaa. Nuorin lapsista Valto oli vielä alle vuoden. Tädin luokse Sarlinille pääsi hoitoon Sisko tytär, joka kuitenkin siellä pian kuoli. Neljän pienen poikansa kanssa Helka Vainio sitkeästi viljeli tilaa ja hoiti karjaa, josta pääosin tulivat pienen tilan tulot. Jumalan apuun ja sitkeään työhön turvaten menttiin eteenpäin.

Pojat kasvoivat ja vähitellen myös toimeentulo parani. Vanhimmat pojat,



Helka ja Antero Vainio kihlakuvasa 1918.

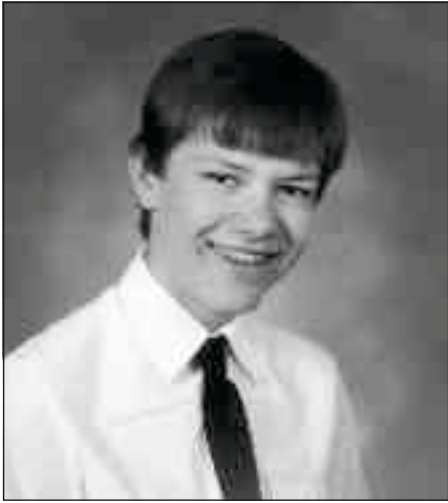
vuonna 1919 syntynyt Veikko ja 1921 syntynyt Pekka, löysivät jo ammatit meijerialalta. Sitten syttyi sota. Vielä talvisotaan eivät pojat joutuneet, mutta jatkosodassa he olivat mukana kaikki. Näin äiti joutui hoitamaan tilaa taas yksin. Jo lokakuussa 1941 kaatui Maaselässä pojista Pekka. Sodan viimeisinä päivinä kuoli sotasairaalaassa myös Veikko, joka jo oli perustanut perheen. Näin enää 1923 syntynyt Tauno ja sodan loppuvaiheessa rintamalle kutsuttu Valto palasivat hengissä sodasta kotiin ja auttamaan äitiään tilan hoidossa.

Timo Vainion mainen matka

Rauhan tultua elämä Männistössä jatkui niin, että Tauno hankki itselleen koneasentajan ammatin ja muutti pois Turkuun työn perässä. Valto ryhtyi hoitamaan kotitilaa, ajoi kuten isänsä maitoa meijeriin ja kävi rakennustöissä. Hän avioitui kesällä 1954 Maija Koskisen kanssa ja perhe kasvoi kahdella pojalla. Elämässään kovia



Helka Vainio ja pojat Pekka, Valto, Tauno ja Veikko vuonna 1933.



Timo Vainio.

kokenut, mutta aina elämänmyönteinen ja Jumalan johdattukseen lujasti luottanut Helka-äiti nukkui pois tästä elämästä 19.9.1954.

Tauno Vainio löysi asennusmatkoillaan Eurajoelta vaimokseen Maili Annikki Heinilän, joka myöhemmin toimi Turun kaupungin terveystarkastajana maidontarkastuslaitoksella. Perhe kasvoi 1962 syntyneellä Marita tyttärellä ja 1967 syntyneellä Timo pojalla. Maija ja Valto kutsuttiin pojan kummeiksi. Perheen lapset kasvoivat ja kävivät usein setänsä luona Tarvasjoella serkkujen kanssa leikkimässä erittäinkin kesäisin. Timosta kasvoi iloinen poika, joka menestyi koulussa ja solmi laajan kaveripiirin.

Oli pilvinen keskiviikkoamu 19. syyskuuta 1984 klo 11.00. Tuolloin Maili Vainio sai puhelinsoiton työpaikalleen, jossa Kastun lukion terveydenhoitaja kertoi Timon äkillisesti menehtyneen välitunnilla hänen käsivarsilleen kesken koulupäivän. Mitään ei ollut tehtävissä.

Timon perheelle pojan kuolema tuli



Tauno ja Maili Vainio.

suurena yllätyksenä. Hänellä oli kyllä havaittu jo varhain synnynnäinen sydänvika, mutta se ei ollut haitannut Timon elämää. Suru ja kaipausta koskettivat kaikkia, mutta myös kiitollisuus siitä, että Timo oli saanut elää 17 vuotta terveen pojan elämää ja tuoda iloa ja ystävyysttä niin monen elämään. Erityisesti Tauno-isää kosketti se, että isoäiti oli nukkunut pois samana päivänä 30 vuotta aikaisemmin, kun Timo kutsuttiin taivaan kotiin.

Timo Vainion muisto

Päivää ennen kuolemaansa Timo oli osallistunut ystäviensä kanssa SLEY:n järjestämään nuorteniltan, kuten jo useat kerrat lukiovuosinaan. Tuo ilta oli koskettanut mukana ollutta ystäväjoukkoa. Joku oli tuonut jaettavaksi täytekakun ja puheen ja laulun täyttämässä illassa oli kuin juhlan tuntua. Timon tuossa illassa esiin tuoma sanoma: ”Mitään ei tapahdu sattumalta”, on jäänyt Marita-siskon ja monien ystävien mieliin.

Hautajaisia mietittäessä erityisesti Marita ei pitänyt siitä ajatuksesta, että Timon arkulle tuotaisiin valtavasti kukkia. Sen sijaan hän ehdotti ja muu perhe yhtyi häneen, että kerättäisiin kukkarahat evankelisten nuorten toiminnan hyväksi.

Hautajaiset keräsivät Pallivahan kirkon täyteen saattoväkeä. Omaisten toivomusta noudattaen rahaa kerjoi nuorisotyöhön 4000 mk., joka oli paljon enemmän kuin oli ajateltu. Nyt mietittiin miten varat käytetään. Lopulta nuoret itse päättivät, että järjestetään Timolle muistojuhlat.

Maata Näkyvissä

Aluksi tarkoituksena oli järjestää vain yhdet juhlat. Sen valmisteluja suunniteltiin huolella ja haluttiin järjestää ohjelmaa erityisesti nuorille. Pallivahan seurakuntakeskukseen kutsuttiin esiintymään Alabasteri-ryhmä Pekka Simojoen johdolla ja silloiset nuorten suosikit Pekka Ja Merja Laaksonen. Seurakunta ja SLEY kutsuttiin mukaan arkaillen, sillä silloin ei ollut itsestään selvyys tanssin tai teatterin keinoin kirkkotilassa evankeliumin julistaminen. Martat tulivat tekemään ruokaa ja palvelemaan.

Nimen tälle tilaisuudelle antoi Timon hyvän ystävän Jussi Miettisen isosisko tunnettu laulujen sanoittaja, Anna-Mari Kaskinen. Tapahtuma kokosi talon täyteen nuoria ja Ilo ja innostus valtasi kaikki mukanaolijat. Rahat riittivät hyvin järjestelyihin. Nuorisopapin ehdotuksesta tapahtuma järjestettiin uudelleen seuraavana vuonna ja näin se jatkui myös seuraavina vuosina. Näin se on jatkunut jo 24 vuotta. Kaksi vuotta sitten laajenemiselle tuli raja vastaan, sillä Turkuhalli on täytynyt ääriään myöden. Näin runsaan sadan hengen muistojuhlalta on kasvanut 11 500 nuorta kokoava massa-tapahtuma.

Maili ja Tauno Vainio ovat olleet mukana Maata Näkyvissä –festareilla joka vuosi jo 24 kertaa kutsuvieraina. Pojan ja veljen menettäminen ei ole unohtunut isän, äidin eikä siskon mielestä. Vainioita on kantanut usko siitä, että Timo on taivaassa. Kuolinilmoitukseen Maritan toivomuksesta laitettut laulun sanat: ”Aamulla taivaassa nähdään, vanhat tutut siellä kohdataan”, lohduttavat surussa.

Tauno Vainion terveys on vuosien myötä heikentynyt. Sotaveteraanin pitkä elämä ja raskaat työn vuodet käyvät voimille. Joskus lapsuus ja nuoruus Tarvasjoella palaa rakkaina muistoina mieleen. Muistin heiketessä masennuskin hiipii ajatuksiin. Maili Vainio kertoo noina hetkinä lohduttavansa miestänsä: ”Ei sinulla tarvitse olla vaikeaa edes ajatella kuolemaa. Sinulla on taivaassa äiti ja Timo odottamassa.”

Kiitos kesästä

Sinun Henkesi, Herra on kaikessa, mikä minua ympäröi. Hengitän sitä – ja elän.

Haavan lehdet herkästi liekkuvat, ruohon korret taipuvat, riippakoivun oksat tuulen liikettä myötäilevät meri käsissäs rajuna myrskyää.

Tai, jos tahdot, aallot asettuvat, puut seisovat hiljaa ja järven pinta on peilityni.

Alli Koskiranta



VAPAAEHTOINEN PYSÄHTYMINEN !

Elämme hektisen ajan keskellä. Vielä on paljon asioita, joita meidän tulee saada tehdyksi ennen joulua. Jos emme ole tarkkaavaisia, niin alituisesta tekemisestä ja siihen liittyvästä suorittamisesta voi salakavalasti tulla tapa, johon totumme. Se muokkaa meidän ajattelutapamme pinnalliseksi, edestakaiseksi menemiseksi ja tulemiseksi. Tämä liike tuo mukanaan rauhattomuuden ja levottomuuden tunteen. Meidän on osattava myös pysähtyä! Ihmiselämä on täynnä valintoja. Mitä tänään valitsen, sanon, teen tai jätän tekemättä kohtaa minut huomenna muodossa tai toisessa. On kysymys kyvystä osata valita oikein eri vaihtoehtojen kesken ja tiedostettava valintojen meille aikaansaavat seuraukset.

Uskon, että kaikki haluavat elää rikasta elämää. Rikkaudella tarkoitan elämisenlaatua, hyviä ja toimivia ihmissuhteita, aktiivisen kuuntelemisen taitoa, lepoa, hiljaisuutta, sisäistettyä rauhaa ja itselle ajan antamista. Elämää ei ole tarkoitettu elättäväksi yksin. Siksi ihminen tarvitsee ympärilleen toisia oppiakseen ja oivaltaakseen heidän kauttaan uutta. Hyvä keskustelu on avain vuorovaikutukseen ja se perustuu rehelliseen puheeseen ja aitoon kuuntelemiseen.

Jos haluan elää hyvää ja mielekästä elämää, silloin minun on otettava huomioon kolme elintärkeää asiaa.

• JAKAMISEN JA KOHTAAMISEN TAITO

Elämässä toimimme omaa itseämme koskevan arvion mukaisesti. Ihminen toimii siltä pohjalta, minkälaisena hän itsensä näkee. Jos pidät itseäsi huonona ja koet arvosi kehnoksi, silloin et osaa pyrkiä itsellesi hyvään elämään, vaan tyydyt vähempään ja samalla huonompaan. Terve ihminen osaa arvostaa itseään ja hän omaa tunteen siitä, että hän voi vaikuttaa oman elämänsä kulkuun ja sen toimintaan.

Hyvä elämä on aina jaettua elämää. Tällöin puolison ja ystävien merkitys korostuu, koska voit jakaa kokemuksiasi ja tuntojasi läheisten kanssa. He toimivat eräänlaisina peileinä sinulle. Siksi on arvokasta saada tietää heidän näkemyksiään ja kommenttejaan. Iän karttuessa pinnalliset ihmissuhteet joutavat romukoppaan!

• HILJENTYMINEN VOIMAN LÄHTEENÄ

On tärkeää osata valmistautua meitä

lähestyvään jouluihin ja varata itselleen riittävästi aikaa joulun sanoman vastaanottamiseen. Valmistautuminen suureen juhlaan voi alkaa jo adventtikirkossa ja jatkua kauneimmat joululaulut - laulut - laisuuksissa 3. adventtina. Osallistuminen yhteisen aattohartauteen ja jouluaamun kirkkoon ovat omiaan kasvattamaan ymmärrystäni hiljentymiselle ja sen tärkeydelle.

Tämä siksi, että yhdessä laulaminen lähentää meitä toisiimme, antaa merkityksellisyyttä, luo yhteydentunnetta ja on omiaan täyttämään pyhyyden kaipuun sisimmässämme.

Kirkon jälkeen tehty lyhyt kävelymatka talvisen lumivaipan peittämällä hautausmaalla puhuttelee omalla salatulla tavalla ja luo suhteellisuudentajua asioihin. Ihmisellä on tarve kohdata oma rajallisuus ja meitä ympäröivä ikuisuus.

• HYVÄN TAHDON LÄHETILÄS

Jouluna puhutaan hyvästä tahdosta. Me toivotamme ”Hyvää joulua”, lähetämme joulukortteja ja saamme sekä annamme lahjoja toisillemme.

Hyvä tahto näkyy myös joulupöydän antimissa. Suomi tuntee historiastaan myös köyhyyden ja vaatimattomuuden. Vaikka maamme oli köyhä, tahdottiin, että jouluna oli runsaammin katettu ruokapöytä. Käytännössä tämä tiesi monien viikkojen valmistautumista ja etukäteen säästämistä.

Ihminen ilmentää arjen puheessaan omia arvojaan, juuri sitä, mitä hän on. Siksi on tärkeää tietää, että en puhu tai ajattele itsestäni liikaa ja osaan antaa arvoa toisille. Moni miettii mielessään, voiko minusta tulla hyvän tahdon lähettiläs arjen keskelle? Kyllä voi. Lähde rohkeasti mukaan, sillä siihen sinut on kutsuttu.

Joulun sanoma on se, että Jumalalla on hyvä tahto meitä ihmisiä kohtaan. Kun pääsen osalliseksi tästä hyvästä tahdosta, saatan nähdä koko elämän uudessa valossa!

Siunattua joulunaikaa 2008

Antero Aaltonen
Tarvasjoen seurakunnan
vt.kirkkoherra



Perhekerhon pienintä väkeä: Santeri Lento, Laura Virtanen, Elias Mynttinen ja Nella Juhala.

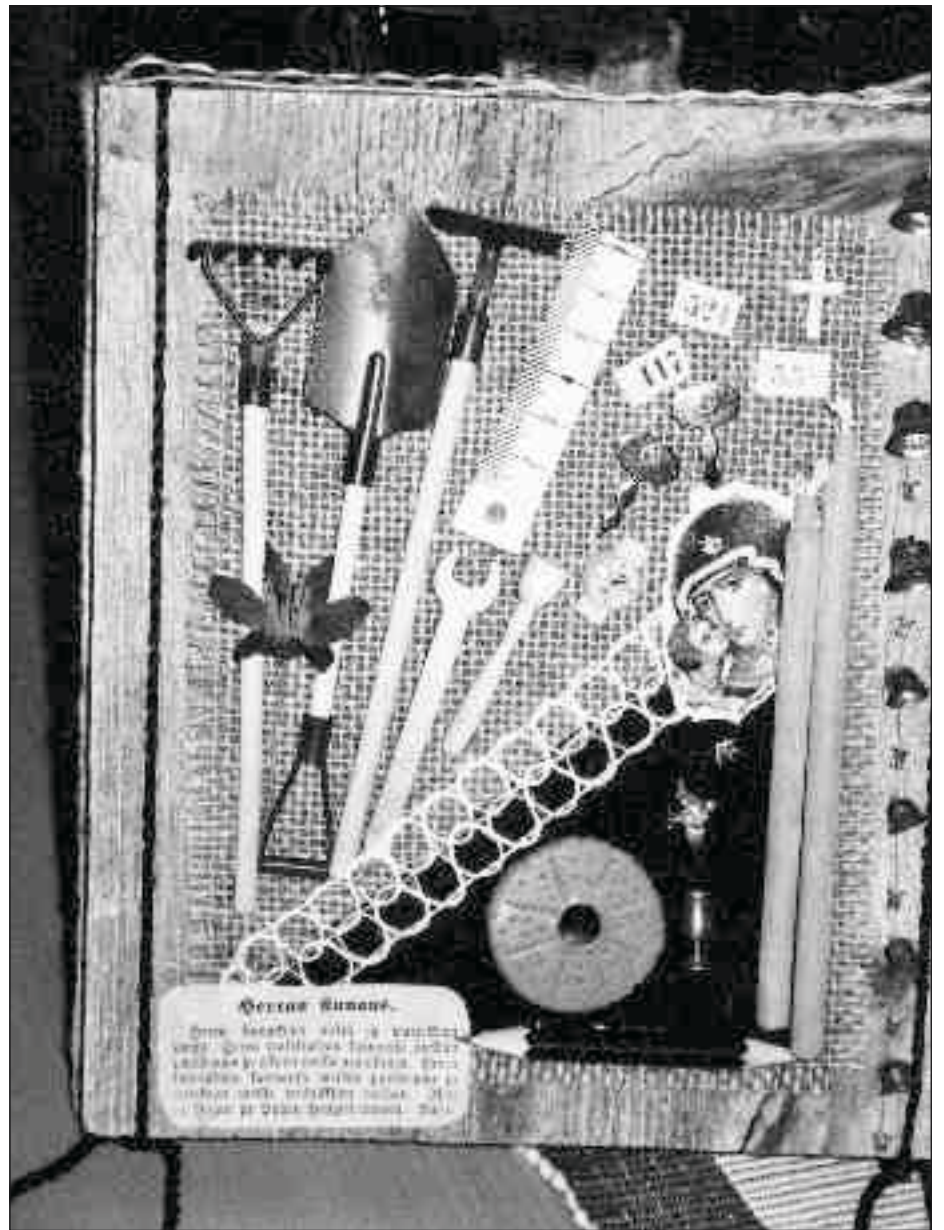
UUTISIA PERHEKERHOSTA

Kunnan väkiluku lähentelee kohta paria tuhatta asukasta. Tarvasjoelle muuttaa siis väkeä ja ainakin lapsiperheitä. Tämän voi todeta seurakunnan perhekerhossa. Syksyn aikana kerhoon on tullut neljästä viiteen uutta perhettä. Tämähän on valtava hieno asia. Työntekijän sydäntä oikein lämmittää. Seurakuntaan muuttaneet pääsevät, niin halutessaan, heti tutustumaan eri harrastusmahdollisuuksiin ja uusiin ihmisiin. Tätä työmuotoa taidetaan siis tarvita seurakunnassa. Hauskaa on myös huomata perhekerhon lapsien ikärakenteen nuorentuminen. Tänä vuonna on paljon vauvoja kerhossamme ja muutenkin nuorempia lapsia.

Perhekerho kokoontuu keskiviikkoin klo 10-12 seurakuntatalolla. Kerho kokoaa viikottain 20-30 henkeä tai jopa enemmän. Välillä meillä käy vieraita,

tai on muuta ohjelmaa, mm. askartelua. Retkiä järjestämme pitkin vuotta esim. Raision HopLoppiin, TarU:n majalle tai leikkikentälle. Joka kerta on pieni hiljentyminen, vapaata leikkiä lapsille ja vanhemmille mahdollisuus keskustella keskenään. Kahvia ei sovi unohtaa. Kahvi- ja meuhetki on joka kerta ja silloin säästöpossuun voi kilauttaa vapaaehtoisen kahvirahan. Omat eväät voivat olla mukana. Kerran kuussa vapaaehtoiset hemmottelevat meitä maukkaalla ruualla, jonka hinta on 0,50 € / annos. Lisätietoja saa lastenohjaajalta ja diakoniatyöntekijältä. Tervetuloa perhekerhoon uudet kuntalaiset, ja jo pitempään Tarvasjoella asuneet!

Taru Sahla



Suntion monipuolisesta ammatista kertoo Heli Heikkilän Riitalle askartelema kuvakollaasi. Pienet tavarat on kiinnitetty harmaaseen lautaan.



Suntio-oppisopimusopiskelija Riitta Aaltonen valmistui monipuoliseen ammattiinsa toukokuussa. Kuvassa onnittelemassa Riitan kanssa työtä tehneitä työkavereita.

KUN SIMO LÄHTI POHJOISEEN...



"Matkalla Pohjoiseen." Työkaverit kiskoivat Simo-papin kirkolta seurakuntatalolle lähtökahville. Mukana asianmukaiset varusteet ajopiiska ja neljän tuulen hattu.



Simon läksiäislahja oli seurakunnan pöytästandaarin lisäksi kirkon kuvasta tehty pyyhe, jollainen riitti myös Marja vaimolle. Kuvassa luottamushenkilöistä Matti Mäkitalo, Maija Vainio ja Martti Heikkilä.

Joulunajan tapahtumat Tarvasjoen seurakunnassa

- 14.12. klo 19 Kauneimmat joululaulut kirkossa
15.12. Jouluaiheinen nukkteteatteri lapsille ja nuorille seurakuntatalolla. Katso näytösajat Viikkolehden kirkollisista.
16.12. klo 19 "Vain pimeässä näkyvät tähdet"
Runoja ja lauluja. Onneli Weck ja Sini Ojala
24.12. ko 15 Aattohartaus
klo 22 Jouluyön messu kynttilöin valaistussa kirkossa
25.12. klo 8 Joulupäivän sanajumalanpalvelus
26.12. klo 18 Tapaninpäivän iltakirkko



Seurakunnan naistyöntekijät taas laulamassa. Tällä kertaa ollaan Simon lähtöjuh-
lissa. JOS SINUA LAULATTAA, ilmoita itsesi Minna-kanttorille ja kerro mitä haluat
laulaa. Laulatko mieluummin Lapin tangoa, Siionin virsiä tai kannelta vai Hendelin
Hallelujaa. Sinulle löytyy kyllä lauluryhmä.

Tiedätkö mitkä ovat perinteiset KINKERIT?

Siis sellaiset, mitä Tarvasjoella pidetään aina keväisin? Ellet tiedä, ei se hait-
taa, sillä seurakuntamme kanttori Minna eikä vt.kirkkoherramme Anterokaan
tiedä!!

Tammikuussa alkaa taas ennenkuulumaton urakka, kun kirkkoherra, kanttori
ja diakoniatyöntekijä kiertävät kodeissa pitämässä kinkereitä kaikkiaan 11
kpl. Tämä on poikkeuksellista verrattuna mihin lähikuntaan tahansa. Tarvas-
jokelaisina voimme olla ylpeitä tämän perinteen säilymisestä.

Tule siis tutustumaan kinkereihin. Tule mihin tahansa, joko kotisi lähellä
oleviin tai kauempaan pidettäviin. Opit mm. mitä tarkoittaa kylän vanhin,
kuka on diakoniapiirihenkilö, minkä uutukaisen virren kanttori pistää meidät
oppimaan, kuka osaa kinkeriläksyn ja miksi rippikoululaisten täytyy käydä
ainakin yksillä kinkereillä jotta pääsee ripiltä.

Tule edes kerran, niin tiedät mistä kylällä puhutaan! Sinä, jolle perinne on
tuttu ja erityisesti sinä, jolle kinkerit ovat vieraampi asia, olet sydämellisesti
tervetullut! Joihinkin kinkereihin pyrimme järjestämään myös lastenhoidon.
Lue tarkasti Auranmaan Viikkolehden kirkolliset ilmoitukset tai seurakun-
tamme kotisivut. Tavataanhan "lukusilla"?

Taru Sahla



"Kun kerran matkallain Tarvasjoelle eksyin," Simo-pappi laitettiin laulamaan Lapin tango uusin
sanoin. Kuvassa myös työtovereiden lahjat: henkilökohtainen kypärä ja otsalamppu.

TALKOOT TIEDOSSA!

Ny ei haravoida lehtiä, ei kerätä kiviä hau-
tausmaan aitaan eikä rahaa virsikirjoihin
tai mihinkään muuhun. Näihin kaikkiin
talkoisiin seurakuntalaiset ovat innolla
tarttuneet. Nyt tehdään eläväksi Raama-
tun tapahtumia pääsiäisen aikaan!

Seurakunnan työntekijät ovat pohtineet
pääsiäisvaelluksen järjestämistä hiljaisel-
la viikolla. Yhdessä idean "äidin" Sanna
Vuohijoen kanssa on mietitty, miten kou-
lulaiset, perhekerholaiset, eläkekerholai-
set ja muut seurakunnan jäsenet voisivat
hiljentyä pääsiäisen sanoman äärellä.
Kyrössä on menneinä vuosina järjestetty
vastaava vaellus. Sen toteuttajaporukan
ihmisistä muutama voisi tulla myös meille
talkoisiin mukaan. Varastoistakin löytyy
jo valmiina runsain määrin mm. rooli-
pukuja, maalattua tiiliseinää ja valmiit
käärinliinat rekvisiitaksi vaellukseen.

Nyt ei haeta näyttelijöitä. Nyt hae-
taan talkoisiin seurakuntalaisia, jotka
kehtaavat pukeutua Jeesuksen ajan

mukaisiin vaatteisiin, oppivat ehkä
muutaman vuorosanan ulkoa tai lukevat
ne suoraan paperista ja jotka haluavat
elävöittää Raamatun kohtia pääsiäisen
tapahtumista. Aikaa täytyisi olla myös
käytettäväksi harjoituksia varten kerran
tai kaksi kuukaudessa yksi ilta kevään
kuluessa ja muutama tunti muutamana
päivänä hiljaisella viikolla itse vaelluksen
toteuttamiseen.

Kukin taitojensa ja kiinnostuksensa
mukaan tervetuloa! Siis jos olet näyttelijä,
ei sinun tarvitse jäädä pois. Enemmän-
kin voi tehdä, esim. näytellä, ommella,
tekstata, laulaa jne. Edellä ollut kuvaus
oli lähinnä minimivaatimus siitä, mitä
odotetaan mukaan lähtijältä. Ei siis paljon
taitovaatimuksia, mutta innostusta kui-
tenkin roppakaupalla. Jos kiinnostuit, ota
yhteys Sanna Vuohijokeen tai virastoon
viimeistään loppiaiseen mennessä.

Taru Sahla

seuraavana päivänä hyökkäykseen kohti Valkia. Kaupungin omistuksesta käytiin ratkaiseva taistelu kuitenkin muualla kuin itse kaupungissa, sillä taistelut keskittyivät kaupungin pohjoispuolella olevan Pajun kartanon maille. Taistelusuunnitelmia laadittaessa oli oletettu, että vihollisen pääpuolustuslinja olisi rakennettu itse kaupunkiin. Punaisten johto oli kuitenkin arvioinut, että kaupunki on puolustukselle epäedullinen ja sen vuoksi asemat keskitettiin Pajun kartanon ympärille, jonka mälle oli rakennettu vahvat asemat. Sieltä oli helpompi hallita ympäröiviä peltoaukeita. Puolustajat olivat suurelta osin bolshevikkien puolelle siirtyneitä tsaarin armeijan lätiläisiä (latvialaisia) valiojoukkoja. Tällä noin tuhannella miehellä oli tukenaan 20 konekivääriä, tykistöä, panssarijuna ja -auto sekä erinomaiset puolustusasemat.

Kartanorakennus on edelleen monikerroksinen jyrävä kivirakennus, jonne joh-taa Tartto-Valga maantieltä noin kolmen-sadan metrin mittainen tammipuukuja. Itselläni oli tilaisuus runsas kaksi vuotta sitten tutustua alueeseen. Kartanon pää-rakennus puukujineen ja puistoineen on edelleen lähes muuttumaton niistä ajoista jolloin Kalm joukkoineen hyökkäsi sinne. Paikan päällä seisten ja katsellen ympä-riellä avautuville pelloille voi hyvin tajuta hyökkääjän tehtävän vaikeuden.

Pajun taistelusta tuli raskas kaikille osapuolille. Ensin yritti 300 miestä kä-sittävä virolainen sissipataljoona suoraa hyökkäystä pohjoisen suunnalta. Rohkea hyökkäys avoimella pellolla päivänvalos-sa päättyi suuriin tappioihin. Tuon epäon-nistumisen jälkeen yritti Pohjan Poikien Bror Hannulan johtama I pataljoona hyökätä kahdelta suunnalta vihollisen sivustoihin ja Gustaf Svinhufvudin II pataljoona lähti koukaten katkaisemaan

itään päin vievää rautatietä. Vain vähitel-len pääsivät joukot etenemään.

Kartanoon lännestä johtava tammi-kuja oli ainoa vähänkin suojaa antava hyökkäysreitti, jota pitkin suomalaiset hyökkäsivät puu puulta juosten. Näin he välillä syöksyen ja ryömien sekä hurraata huutaen pääsivät kartanon pihaan, jossa jo käytiin lähitaistelua puukoin ja pistimin. Verinen taistelu päättyi vasta illansuussa. Vihollinen oli lyöty ja tie Valkiin oli auki. Pajun taistelussa suomalaisten tappiot oli-vat 28 kaatunutta ja 53 haavoittunutta.

Svinhufvudin II pataljoona oli on-nistunut idän suunnalla katkaisemaan Valkista Petserin kautta Venäjälle vievän rautatien. Näin tilanne tuli punaisille kestävämmäksi päättivätkin vetäytyä kaupungista vielä, kun maantiet ja rau-tatie etelään oli käytettävissä. Kaupunki antautui ilman vastarintaa. Valkin valtaa-minen merkitsi venäläisten valtakauden päättymistä Etelä-Virossa. Vastustajaa, puna-armeijaa, ei oltu kuitenkaan lyöty, vaan se pyrki jatkuvilla hyökkäyksillään valtaamaan tärkeän kaupungin hyökkä-yksillään takaisin.

Taistelut jatkuivat Marienburgiin ja Petseriin

Pohjan Poikien taistelut suuntautuivat Valkista 13.2.1919 alkaen Marienburgin kauppalan valtaamiseen syvälle Latvian puolelle, jotta eteläinen rintama saatiin rauhoittumaan. Eversti Kalmin omatoimi-sella ja vastoin sodanjohdon määräyksiä suoritettulla hyökkäyksellä Pohjan Pojat valloittivat Marieburgin 21.2., joissa taisteluissa tappiot olivat 31 kaatunutta ja 8 kadonnutta.

Marienburgista rykmentti siirrettiin reserviin Valkiin, jossa väsyneet ja turhautuneet joukot olivat maaliskuun

alkuviikot. Puna-armeija oli kuitenkin taas maaliskuun alussa käynnistänyt me-nestyksekkään hyökkäyksen Kaakkois-Virossa, Petserin rintamaksi kutsutulla alueella ja työntänyt virolaisia joukkoja jatkuvasti taaksepäin. Viholliselle oli menetetty 11.3.1919 Petserin kauppala ja sen kuuluisa vanha luostari. Väsyneet virolaiset eivät yksin kyenneet pysäyt-tämään päälle käyviä venäläisjoukkoja, vaan tarvitsivat ilmiselvästi apua. Lähin mahdollinen apu oli Valkissa majaileva turhautunut ja nyt jo sisäisten riitojen repimä Pohjan Poikien rykmentti.

Tilanteen vakavuudesta johtuen Kalm määräsi rykmentin molemmat pataljoonat rintamalle. Petserin rintaman taistelut kestivät maaliskuun puolivälistä sen loppuun. Sotiminen tuntui, jos mahdol-lista vieläkin raskaammalta kuin ennen. Uuvuttavat, ilman lepoa jatkuvat taistelut ja huollon puutteet jatkuivat päivästä toi-seen. Poikkeuksellisen kylmät kevätilmat ja jalkineina olevat nopeasti vettyvät lapikkaat pahensivat tilannetta.

Näissä Petserin (Petschoryn) alkupäivi-en taisteluissa setäni Ernst Nyberg kohtasi sankarikuoleman Vastselinan taistelussa. Kuten 3.4.1919 Valgassa päivätyssä palvelutodistuksessa todetaan, hän kaa-tui Viron vapauden puolesta 14.3.1919 osoittaen urhoollisuutta ja täyttäen soti-laana velvollisuutensa. Kahdeksan päivää myöhemmin kaatui hänen hyvinkääläinen taistelutoverinsa Aleksander Lindström. Kuten Suomen niin myös Viron sankari-vainajat tuotiin haudattavaksi kotimaan ja kotipitäjän multiin. Tämä toteutui myös Ernstin ja Aleksanderin kohdalla. Nyt nämä nuoret sankarivainajat lepää-vät sukuhaudoissaan, noin kymmenen metrin etäisyydellä toisistaan Hyvinkään vanhalla hautausmaalla.

Pohjan Poikien taistelut jatkuivat kes-

tokyvyn rajoilla vielä koko maaliskuun niin Petserissä kuin uudelleen Valkissa, kunnes rintama rauhoittui asemasodaksi. Näissä taisteluissa kaatui rykmentistä 27, katosi 8 ja haavoittui lähes 100 miestä. Rykmenttiä ryhdyttiin kotiuttamaan huhtikuun alussa ja loputkin joukoista toukokuun 1919 lopulla. Tarvasjoelta lähteneet miehet tulivat kotipitäjään, kun kevätkylvöille päästiin toukokuun alussa. Pohjan Poikien tehtävä oli loppuun suori-tettu ja Viro oli vapaa vihollisista.

Rauhansopimus.

Rauhaankin pyrittiin vähitellen, sillä Leninin hallitus teki Viroille rauhantar-jouksen elokuun lopulla ja neuvottelut aloitettiin Pihkovassa syyskuussa. Ne kuitenkin keskeytyivät, kun länsivallat olivat rauhaa vastaan. Puna-armeijan kui-tenkin painostaessa neuvottelut aloitettiin uudelleen joulukuussa 1919 ja aselepo solmittiin 3.1.1920. Rauhansopimus allekirjoitettiin Tartossa 2.2.1920. Tarton rauhassa Neuvosto-Venäjä tunnusti Viron itsenäisyyden, luopui ikuisiksi ajoiksi oi-keudestaan Viron alueeseen ja maksoi 15 miljoonan kultaruplan korvauksen. Rauha oli Viroille edullinen, sillä Viro sai noin 10 kilometriä leveän alueen Narvajoen itäpuolelta sekä kaakosta vajaan 2000 ne-liökilometrin Setumaan eli Petserimaan, joka oli kuulunut Pihkovan kuvernement-tiin. Jälkimaailma tietää mitä ”ikuisiksi ajoiksi” tarkoitti, tässä tapauksessa noin pariakymmentä vuotta.

Stig Nyberg

Lyhennelmä Stig Nybergin puheesta Kansallisen veteraanipäivän juhlassa 27.4.2008.

MEERI MAAILMAN MERILLÄ

Elämä on kuin meri, toteam-me kahvipöytäkeskustelus-sa. Olemme tulleet Turussa silakkamarkkinoilta Meeri Holmbergin asunnolle tarinoi-maan ja nauttimaan kahvista. Meeri kertoo jo siirtyneensä Tarvasjoen taloltaan talveksi Turkuun, jossa 94-vuotiaan yksinelävän naisen on tur-vallisempi asua. Mieluimmin hän kyllä eläisi maaseudun rauhassa ja lähellä luontoa.

On ollut mitä aurinkoisin syyspäivä, mutta jo seuraavik-si päiviksi on ennustettu rajua myrskyä ja sadetta. ”Sellaista se on usein myös ihmisen elämä”, toteaa emäntämme ja suostuu pyynnöstämme kertomaan omaa elämäntari-naansa.

Lapsuus

Aivan varhaisimmasta lapsuu-desta ei Meerille ole jäänyt mi-tään muistikuvaa. Hän tietää vain, että hänen äitinsä Sanni Lindgren oli syntynyt 1892 ja oli taitava ompelija. Hän oli avioitunut 1912 V. Kannon kanssa ja perheeseen syntyi 24.11.1914 Meeri-niminen tytär. Isästään Meeri ei tiedä muuta kuin että hän olisi keväällä 1916 lähtenyt Saksaan Ahvenanmaan ja Tukholman kautta liittyy-äkseen suomalaisiin jääkäreihin ystävien-sä kanssa. Keväällä 1917 Saksasta saapui tieto, että isä oli kuollut onnettomuudessa ja haudattu Saksaan.

Leskeksi jäänyt Sanni Kanto rakastui Turkuun sijoitetun venäläisen laivaston sotilaaseen Simon Ivanovits Kirilofiin. He avioituivat ja muuttivat laivaston siirtyessä Venäjälle vuoden 1918 alussa 3-vuotias Meeri-tytär mukanaan.

Venäjällä elettiin sekasortista aikaa. Isäpuoli pääsi kuitenkin irtaantumaan ar-



Meeri Kanto.

meijasta ja perhe kotiutui Marinskin läänin Kolosevan kylään, joka sijaitsi Volga-joen varressa Moskovasta 160 kilometriä Gor-kiin päin. Matkasta on Meerille jäänyt elämän varhaisin muisto. Oli huhtikuu ja Volga tulvi nostaen vedet maanteille asti. Pahimpiin paikkoihin oli kaadettu tukkeja kuin pitkospuiksi ja Simon kantoi häntä pienintä sylissään pitkät matkat.

Kolosevassa uusi hallinto jakoi jo maita ja sinne perustettavan kolhoosin työntekijät saivat tonttimaakseen palan peltoa, jolle voi rakentaa oman asunnon. Tällä maa-alalla sai pitää yhden lehmän, hevosen ja kuusi lammasta. Kylällä oli jo vanhastaan nukkeja valmistava tehdas, josta taiteellinen isäpuoli sai nuken kas-vojen piirtäjän toimen.



Meerin äiti Sanni Kanto ja isäpuoli Simon Kirilof kihlaku-vassa 1918.

Kesällä 1919 tuli myös Venäjälle maa-ilman laajuinen espanjantaudiksi kutsuttu influenssa ja Sanni-äiti kuoli siihen vain 26-vuotiaana. Näin vajaa 5-vuotias Meeri jäi täysiorvoksi. Vähän myöhemmin Si-mon meni uusiin naimisiin ja Meeri sai äitipuolen. He pitivät kuitenkin hänestä hyvää huolta. Vähän vartuttuaan Meerin vastuulle jäi huolehtia talon eläimistä, kun vanhemmat olivat ulkopuolella töissä.

Meeri oli täysin unohtanut suomenkielen ja venäläistynyt. Mennessään syksyllä 1923 kylän kouluun ei hänellä ollut kielieikä muitakaan vaikeuksia ja hän edistyiikin nopeasti opinnoissa. Täytettyään 12-vuotta hänelle tarjottiin pääsyä valtion kouluun Moskovaan. Isäpuoli vastusti ensin lähtöä, sillä maassa oli vaikea elintarviketilanne

ja Moskovaan oli pitkä matka toimittaa ruokaa. Kouluun Meeri kuitenkin pääsi ja sai asunnon koulun asuntolassa yhdessä muiden kaupungin ulkopuolelta tulleiden lasten kanssa.

Paluu Suomeen

Kouluaika Moskovassa mer-kitsi nopeaa itsenäistymistä ja nuoreksi neidoksi kasva-mista. Päästäkseen koulun kontrollista ja saadakseen vähän tuloja hän muidenkin koululaisten esimerkkiä seu-raten etsi vapaa-ajoksi palve-lijan tai lastenhoitajan työtä. Hän pääsikin 1929 Suomen konsulaatin autonkuljettajan lastenhoitajaksi ja sai heidän luotaan myös koululaisasun-non. Täällä Meerille selkeni suomalainen syntyperä ja identiteetti. Autonkuljetta-ja ei lainkaan hyväksynyt kommunistista järjestelmää, vaikka hän ei siitä suuriääni-sesti puhunutkaan. Meeriä

hän kehotti pyrkimään Suomeen, jossa elämä olisi hänen mukaansa parempaa ja vapaampaa.

Lähtö ja tulo Suomeen tapahtuivat kui-tenkin hyvin yllättäen ja valmistelematta. Eräänä huhtikuun aamuna autonkuljettaja sanoi Meerille vievänsä hänet autolla kouluun. Jo autokyytiin pääsy oli tuohon aikaan elämys. Matkalla kuski kertoi lähettiläs A. Yrjö-Kosken olevan läh-dössä Suomeen ja junan odottavan lähtöä asemalla. Niinpä hän sanoi haluavansa näyttää lähettilään vaunua Meerille ja ajoi aseman kautta.

Heidän noustuaan junavaunuun auton-kuljettaja esitteli Meerin jo junaan saa-puneelle lähettiläälle ja hänen kanssaan vaunussa oleville. Heidän välilleen syntyi

keskustelu ja Meerin huomaamatta auton-kuljettaja oli poistunut vaunusta. Kesken keskustelun juna yhtäkkiä lähti liikkeelle, jolloin Meeri kauhistui ja lähti pyrkimään ulos. Se oli kuitenkin mahdotonta ja toiset rauhoittivat sanomalla hänen nyt olevan matkalla synnyinmaahansa. Näin yllät-täen tuo päivä, 20.4.1931, muutti koko Meerin elämän.

Meerillä ei ollut passia, ei matkata-varoita, eikä rahaa. Asunakin oli vain koulupuku. Diplomaattivaunuun eivät Neuvostoliiton rajaviranomaiset tulleet, mutta Suomen rajalla viranomaiset poistivat hänet lähettilään vaunusta ja tuloselvityksen jälkeen hänet vietiin Valkeasaaressa olevaan karanteeniin. Täällä hän joutui lääkärintarkastukseen, tukka ajettiin pois ja hänelle annettiin uudet vaatteet. Karanteeniaika oli kuusi viikkoa. Pahinta oli, että häntä epäiltiin vakoojaksi ja kuulusteluissa oli vaikea selittää yllättävää Suomeen tuloa.

Vielä tänäkään päivänä Meeri ei var-muudella tiedä, oliko hänen Suomeen tulonsajärjestetty. Nuoren, vasta 16-vuo-tiaan neidon, elämän se mullisti täysin. Karanteenista hänet lähetettiin Turkuun, jossa viranomaiset sijoittivat kielitaidot-toman tytön lastenkotiin oppimaan suo-menkieltä. Meerillä eli Turussa täti, joka kuitenkin ei ottanut häntä perheeseensä ja näin hän oli sijoitettuna useassa lasten-kodissa omaa ikäryhmäänsä etsien ja oppi niissä melko pian suomen kielen.

Vuodet ennen sotaa

Lastenkotiaikana kaupungin rahatoi-mistossa työskennellyt maisteri Aino Hämäläinen otti Meerin suojelukseensa ja johdatti työelämäään. Lyhyiden pal-velussuhteiden jälkeen hän pääsi töihin Joutsen salkkutehtaalle. Kotitaloustyö kuitenkin kiinnosti enemmän ja hän tuli edustaja Juho Sinkkosen perheeseen lastenhoitajaksi. Hoivattavana oli tuleva TPS:n jalkapallovalmentaja Aulis Sink-konen, joka tuolloin oli alle kouluikäinen. Ompelukoneita myyvä Juho Sinkkonen opetti Meerin ompelijaksi ja ohjasi hänet myöhemmin työntekijäksi Turun Kutomoon.

Merkittävä muutos tapahtui Meerin elämässä, kun hän ryhtyi hoitamaan yli kolmeksi vuodeksi konemestari Einar Selinin taloutta. Konemestari oli pitkät ajat merillä ja halusi kotiin palattuaan viihtyisää ja toimivaa taloutta. Tuolloin hän kutsui työtovereitaan ja ystäviään vierailulle tai seurusteli heidän kanssaan kaupungilla.

Erään kerran vuonna 1938 Selin kut-sui luokseen silloisen laivansa Bore III perämiehen Ragnar Holmbergin. Tämä kokenut merenkävijä oli ollut mm. ar-meijassa laivastossa. Tällöin hän komen-tajakapteenina panssarilaiva Väinämöisen päällikkönä oli johtanut 318 hengen mie-histöä laivan vieraillessa Lontoossa vuotta aikaisemmin. Holmberg oli 42-vuotias kahden lapsen isä ja ollut jo kaksi vuotta leskenä. Tuona iltana Selin ja Holmberg päättivät lähteä kaupungille elokuviin ja jatkoille ravintolaan. Suureksi yllätykseksi Holmberg pyysi Meeriä seuralaisekseen. Tähän Meeri mielihyvin suostui.

Tuosta illasta alkoi Ragnar Holmbergin ja Meerin seurustelu. Ragnar oli työnsä tähden paljon merillä. Vapaa-aikanaan hän asui Helsingissä ja hän kehottikin Meeriä hankkimaan sieltä oman yrityk-sen. Niinpä kesällä 1939 Meeri ryhtyi pitämään lyhyttavaraliikettä.

Lokakuun ensimmäinen päivä 1939 Ragnar saapui lomalle Helsinkiin. Yhteinen ruokailu Katajanokalla sijain-neessa Ravintola Bellevue:ssa päättyi yllätykseen. Ragnarilla oli tapaaminen ravintolan kabinetissa, josta hän palasi pian ravintolasaliin sotilasasu päällään ilmoittaen, että hänet oli kutsuttu armei-jaan Helsingin laivastoasemalle.

Avioliittoon

Meeri ja Ragnar olivat talvisodan Helsin-



Viisi vuotta naimisissa, Meeri ja Ragnar Holmberg vuonna 1945.

gissä ja kokivat sen ankarat pommitukset ja puutteen. Väli rauhan tultua Ragnar Holmberg määrättiin Petsamoon sataman komendantiksi. Tänne hän kutsui myös Meerin, joka myi kauppansa ja seurasi häntä. Tällä matkalla heidät vihittiin avioliittoon 20.6.1940 Rovaniemellä. Morsian oli tuolloin 25-vuotias ja sul-hanen jo 44 vuotta. Jo seurusteluaikana heidän yhteiseksi kotikielekseen oli tullut ruotsi, jonka Meeri oli oppinut nopeasti venäjän ja suomen lisäksi.

Petsamo oli Suomelle lähes ainoa henkireikä maailmalle väli rauhan aikana, kun etelän satamien liikenne vaikeutui alkaneen maailmansodan ja miinoituksen

takia. Saksahan oli miehittänyt Norjan jo huhtikuussa 1940 ja toisella puolella Pet-samoa oli rajanaapurina Neuvostoliitto. Petsamon satama oli sula ympäri vuoden ja se toimi turvallisesti niin kauan kun Saksa ja Neuvostoliitto sen sallivat. Jatku-va noin 1500 kuorma-auton virta toimitti tavaraa vientiin ja tuontiin Rovaniemeltä Petsamoon ja takaisin. Näin Petsamosta oli hetkessä tullut koko Suomen elämän-lanka. Ragnarin tehtävä sataman johtajana oli erittäin tärkeä ja vastuullinen.

Petsamossa he ehtivät olla runsaan vuoden, kunnes Ragnar lähetti Meerin edellään etelään uuden sodan syttymisen aavistaen. Lähtöpäivä oli toukokuun 16.,



Ragnar Holmbergin sotilaalliset hautajaiset Helsingin Hietaniemen kappelissa helmikuussa 1958.

**Joulunajan yleisöluistelut
Tiileri-Areenalla:**

	Ilman mailoja	Mailat mukaan
su 21.12.	17.30–18.30	
ma 22.12.	13–16	
ti 23.12.	13–16 ja 18–20	
pe 26.12.	12–16	16–18
la 27.12.	12–14	14–16
su 28.12.	17.30–18.30	14–16
ma 29.12.	12–14	14–16
ti 30.12.	12–14	14–16
to 1.1.	12–14	14–16
pe 2.1.	12–14	14–16
ma 5.1.	12–14	14–16

Tarvasjoen kunta toivottaa kaikki kuntalaiset tervetulleiksi luistelemaan!

Muutokset aikatauluihin mahdollisia, tarkista ajat: www.auranmaantekojaarata.fi

jolloin juuri kevät teki tuloaan sinne Jää-meren rannoille. Sodan sytyttyä Ragnar määrättiin Helsingin laivastoaseman päälliköksi, jossa tehtävässä hän oli koko sodan ajan.

Rauhan tultua Ragnarkin vapautui armeijasta ja hänet määrättiin valtion sotakorvauksina luovutettavaksi mää-rättyjen laivojen arvioijaksi. Tehtävä oli hyvin vastuullinen ja vaati ammatti- ja neuvottelutaitoja. Meerin hyvä venäjän-kielen taito oli hänen miehelleen suureksi avuksi.

Sodan jälkeen Meeri uskaltautui ot-tamaan yhteyden Venäjälle jääneeseen perheeseensä. Hän oli jonkin aikaa kir-jeyhteydessä isäpuolensa kanssa, jolloin hän sai kerrottua yllättävän tulonsa Suo-meen ja sai myös tietää entisen perheensä elämänvaiheet Volgan varrella. Tällöin hänelle lähetettiin mm. useita valokuvia isäpuolensa kasvaneesta perheestä. Eräs kuva kertoi suureksi kasvaneesta ruu-supensaasta, jonka Meeri oli istuttanut lempikoiransa haudalle. Se oli jouduttu lopettamaan seudulle tulleen vaarallisen rabies-epidemian aikana.

Rauhalliseen työhön Paraisille

Vaikka merenkulku sodan jälkeen nopeas-ti vilkastui, Ragnar Holmberg ei enää ha-lunnut laivan kapteeniksi. Hänet valittiin Paraisten Kalkin merenkulkupäälliköksi ja sitä tointa hän hoiti lopun elämänsä. Sii-hen tehtävään kuului sataman toiminnan valvominen, mutta myös uusien laivojen osto ja huoltaminen. Asunnokseen he saivat yhtiön tilavan virka-asunnon ja elämä tasaantui rauhalliseen uomaan. Usein he kuitenkin haaveilivat, kuinka eläkepäivien koittaessa matkustettaisiin meritse. Ensimmäiseksi kohteeksi niille matkoille mietittiin jo Islantia.

Toisin kuitenkin kävi. Ragnar vietti iloisesti 60-vuotispäiviään 1956 ja työn täyteinen elämä jatkui. Marraskuussa 1957 Paraisille kipsilastissa tuleva laiva ajoi myrskyssä karille lähestyessään sa-tamaa. Ragnar lähti katsomaan tilannetta lähemmin avoveneellä ajaen kylmälle ja tuuliselle merelle. Tällä matkalla hän vilustui ja sai kovan kuumeen. Tuo kuume laukaisi samalla piilevän sairauden, jonka oli aiheuttanut sammuttamattoman kalkin runsas hengittäminen satamassa. Niinpä hän 17.1.1958 kuoli Helsingin Mehiläisen sairaalassa.

Miehen kuolema muutti taas Meerin elämän kokonaan. Virka-asunnosta oli luovuttava ja vasta 44-vuotiaana oli nyt mielekästä palata työelämään, sillä työtä hän halusi tehdä. Meri ja merenkulku olivat tulleet miehen myötä osaksi elämää ja sieltä hän lähti myös etsimään työtä ja toimeentuloa.

Tarvasjokelaiseksi

Seuraavat 11 vuotta Meeri palveli rahtilaivoilla enimmäkseen nissenä tai keittiötyöntekijänä. Tuohon aikaan laivat saattoivat olla kuukausia poissa kotisatamista. Rahdin purku ja lastaus vei satamassa useita päiviä ja sen aikana merimiehet pystyivät tutustumaan eri maiden kaupunkeihin, kulttuuriin ja elämään. Näin Meerillekin tulivat tu-tuiksi laajalti maat, kaupungit ja niiden asukkaiden elämä.

Kotimaassa piti kuitenkin olla asunto, jossa viettää loma-ajat ja elää kotimaan elämää. Niinpä hän 1961 osti asunnokseen tilan Tarvasjoelta Suurilan Ryönummelta, eikä hän tuota hankintaansa ole koskaan katunut. Seudun luonnonrauha ja hiljai-suus olivat kuin sielun lääketta levottoman ja keinuvan merielämän vastapainoksi. Meeri oli töissä matkustaja-alus Bore I saunoasaton kassalla yli kolme vuotta en-nen eläkkeelle siirtymistään vuonna 1980. Vapaapäivät tulivat silloin säännöllisiksi ja Tarvasjoki kotikunnaksi. Näin kohta 50 vuotta Meerin värikkästä elämästä on liittynyt Tarvasjokeen ja meren kohina on vaihtunut metsien huminaan.